

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 544

гр. Велико Търново, 24.11.2021 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и четвърти ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: ЕМАНУИЛ ЕРЕМИЕВ
ИСКРА ПЕНЧЕВА

като разгледа докладваното от ИСКРА ПЕНЧЕВА Въззивно частно гражданско дело № 20214000500444 по описа за 2021 година за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по депозирана частна жалба от И. Д. Д. срещу Определение № 609/ 28.09.2021 г. по Гр. д. № 138/ 2021 г. по описа на ОС – Ловеч, с което съдът е върнал исковата му молба поради неотстраняване в срок на указани му нередовности и е прекратил производството по делото. Жалбоподателят сочи, че въпреки несъгласието си с дадената от съда квалификация на иска му по чл.440 ГПК е изпълнил дадените му от съда указания за насочване на исковата претенция и срещу А. И. и представяне на препис от исковата молба и доказателствата за връчване на този ответник, а не е изпълнил само указанието за внасяне на държавна такса по съединения при условията на евентуалност иск по чл.439 ГПК. Такова неизпълнение принципно можело да обуслови прекратяване на производството само по този иск, но не и прекратяване на цялото дело. Счита за незаконосъобразни указанията на съда за внасяне на държавна такса по евентуалния иск, като сочи, че интересът му е един по всички искове – защита от предприетото срещу имота му принудително изпълнение и доколкото такса не се дължала, не било налице основание за връщане на исковата му молба по този иск и за прекратяване на производството по него. Развива съображения защо счита за незаконосъобразни и неправилни изводите на съда, че А. И. е задължителен другар на ответника – взыскател по иска по чл.440 ГПК и необходим другар по иска по чл.167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД. Относно иска по чл.440 ГПК становището му е обосновано с това, че между него и А. И. е воден спор за собственост на процесния имот, приключил с влязло в сила решение в негова полза и той няма правен интерес от иска срещу нея, а съдът е обвързан от силата на пресъдено нещо на решението. Относно иска по чл.167

ЗЗД счита, че Д. не е необходим другар и не е задължително да се конституира в процеса. Моли въззивният съд да отмени обжалваното определение и да върне делото на ОС – Русе за продължаване на съдопроизводствените действия по него.

Съдът, като взе предвид оплакванията в жалбата и доказателствата по делото, намира следното:

И. Д. Д. е сезирал ОС – Русе с няколко иска, които с Определение № 338/ 21.07.2021 г. по В.ч.гр.д. № 265/ 2021 г. по описа на ВТАС са квалифицирани както следва: два главни иска съответно по чл.440 ГПК – отрицателен установителен иск, че вещта, срещу която е насочено принудително изпълнение, не принадлежи на длъжника, и по чл.167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД – за прогласяване за нищожен на сключения между вискателя и длъжника договор за учредяване на ипотека и предявен в условията на евентуалност иск по чл.439 ГПК – за установяване, че в полза на вискателя не съществува право на принудително изпълнение спрямо А. И.. С Разпореждане № 134/ 24.08.2021 г. съдът е оставил исковата молба на Д. без движение и му е указал да конституира като ответник А. И. Д., да представи копие от исковата молба и приложенията за връчване на същата, да обоснове правен интерес от иска си по чл.439 ГПК, да внесе държавна такса по иска за прогласяване на договора за ипотека за нищожен и да внесе държавна такса по евентуално предявения иск. Във връзка с указанията за конституиране като ответник на Д. съдът е изложил в мотивите си, че тя следва да е страна и по трите предявени иска, тъй като се явява необходим другар и предявяването на иска срещу нея е предпоставка за допустимост на производството. В указания срок за отстраняване на нередовностите ищецът е внесъл дължимата държавна такса за иска по чл.167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД, заявил е, че не дължи държавна такса по евентуалния иск. Във връзка с указанията за насочване на исковата претенция по чл.440 ГПК срещу А. Д. с подадената молба е заел становище, че той не е предявил иск на това правно основание, защото за него липсва правен интерес от такъв поради разрешен между тях спор за собственост, но ако съдът квалифицира предявения иск по чл.440 ГПК и счита, че Д. следва да бъде конституирана като ответник, то представя копие на исковата молба и доказателствата за връчване на същата. Обосновал е интереса си от иска по чл.439 ГПК с обстоятелството, че макар да не е длъжник в материалното правоотношение, той е длъжен да търпи изпълнение върху своето имущество поради даденото реално обезпечение за чужд дълг затова има право да противопостави на вискателя всички възражения, с които разполага длъжникът. В исковата си молба той се е позовал за иска си на твърденията, че вземането на Банката-кредитор е погасено по давност, поради което не съществува право на принудително изпълнение в нейна полза. За да постанови обжалвания акт, ОС – Ловеч е приел, че ищецът не е изпълнил указанията му да внесе държавна такса по иска по чл.439 ГПК и да конституира А. И. Д. като ответник по исковете по чл.440 ГПК и по чл.167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД.

При изяснената фактическа обстановка, настоящата инстанция приема следното: Следва да се приеме, че ищецът е изпълнил указанията на съда по иска по чл.440 ГПК, като в дадения му срок е насочил същия срещу А. Д., въпреки изразеното от него принципно становище, че исковата му претенция неправилно е подведена от съда под това правно основание. Поначало следва да се отбележи, че не ищецът, а съдът конституира страните в процеса, изхождайки от това кой заявява претенции и срещу кого са насочени. С оглед изложеното, определението за връщане на исковата молба и прекратяване на производството по този иск е незаконосъобразно. Определението в тази му част следва да бъде отменено и делото да се върне на ОС – Ловеч за продължаване на съдопроизводствените действия по него с конституиране на А. Д. като ответник.

Ищецът е изпълнил в срок указанията на съда за внасяне на дължимата за иска по чл.167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД държавна такса, но не е изпълнил указанията на съда за насочване на този иск срещу А. Д., за която му е указал, че следва да участва в производството в качеството ѝ на необходим другар на ответната Банка. Указанията на съда са били законосъобразни, защото по иск за установяване нищожност на правна сделка, страните по сделката са необходими другари по смисъла на чл.216 ал.2 ГПК поради естеството на спорното правоотношение, налагащо решението на съда да бъде еднакво спрямо всички другари. В случая ищецът е трето лице по договора за учредяване на ипотека и атакува неговата действителност, което ще рефлектира върху правата на страните по правоотношението. Решението по иска за нищожност ще обвърже всички страни по спорното право, дори и едната да не е участвала в съдебното производство и с оглед на това, предявяването на иска срещу всички другари е абсолютна положителна процесуална предпоставка, без наличието на която исковото производство е недопустимо и за която съдът следи служебно. Съгласно приетото в т.6 от ТР № 1/2013 г., ако в първата инстанция не е бил конституиран необходим другар, чието участие в производството е задължително, първоинстанционното решение подлежи на обезсилване от въззивния съд като недопустимо. Съдът обаче не може служебно да конституира ответна страна, а конституирането ѝ се основава на изрично волеизявление на ищеца, който е иницирал исковото производство. В случая в молбата за отстраняване на нередовности ищецът не е изложил никакво становище по указанията да насочи иска си срещу Д., но в частната си жалба изрично възразява тя да участва в производството, като излага позицията си, че тя няма качеството на необходим другар и не следва да бъде конституирана като ответник по този иск. С оглед изложеното, определението за връщане на исковата молба и прекратяване на производството по този иск е законосъобразно и следва да бъде потвърдено.

Законосъобразно като краен резултат е и определението в частта за връщане на исковата молба и прекратяване на производството по иска с правно основание чл.439 ГПК. Ищецът е изпълнил в срок указанията на съда за обосноваване на правен интерес

от иска, макар исковата му молба да не страда от такава нередовност, защото интересът на ипотекарния длъжник, обезпечил чужд дълг, да отрече правото на ипотекарния кредитор на принудително изпълнение върху ипотекирания имот, е очевиден. Указанията за внасяне на държавна такса по този иск са незаконосъобразни като дадени в нарушение на чл.72 ал.1 ГПК, която разпоредба предвижда събиране само на една държавна такса за предявените с една молба няколко иска в защита на един интерес. Самото предявяване на исковете в условията на евентуалност сочи наличието на един интерес, който в случая е създаването на основание за прекратяване на принудителното изпълнение за изпълнителния способ, който засяга правата на ищеца – публичната продажба на ипотекирания имот. Законосъобразни са обаче указанията за насочване на иска срещу длъжника по принудителното изпълнение. По иск с правно основание чл.439 ГПК пасивната процесуална легитимация на вискателя и длъжника по изпълнителното производство е съвместна, защото решението не може да бъде различно за тях – правото на принудително изпълнение върху ипотекираната вещ или съществува, или не. Те са необходими задължителни другари по чл.216 ал.2 ГПК и съдът, както бе посочено по-горе във връзка с иска по чл. 167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД, следи служебно за легитимацията им. В този смисъл са Решение № 153/29.12.2016 г. по т. д. № 896/2015 г. на II т.о. на ВКС, Решение № 80/01.04.2021 г. по гр. д. № 2583/2020 г. на III г.о. на ВКС, Решение № 93/17.05.2021 г. по г.д. № 2766/2020 г. на IV г.о. на ВКС, Решение № 60143/ 28.07.2021 г. по г.д. № 3830/2020 г. IV г.о. на ВКС, Определение № 457/27.09.2017 г. по ч.т.д. № 2021/2017 г. на I т. о. на ВКС и др. Ищецът не е изпълнил указанията на съда да насочи иска си по чл.439 ГПК, поради което определението за връщане на исковата молба и прекратяване на производството по този иск е законосъобразно и следва да бъде потвърдено.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение № 609/ 28.09.2021 г. по Гр. д. № 138/ 2021 г. по описа на ОС – Ловеч **в частта**, с която е върната исковата молба на И. Д. Д. по предявения от него против „Юробанк България“ АД и А. И. Д. иск с правно основание чл.440 ГПК и е прекратено производството по този иск.

ПОТВЪРЖДАВА Определение № 609/ 28.09.2021 г. по Гр. д. № 138/ 2021 г. по описа на ОС – Ловеч **в частта**, с която е върната исковата молба на И. Д. Д. по предявените от него против „Юробанк България“ АД главен иск с правно основание по чл.167 ал.3 ЗЗД вр.чл.26 ЗЗД – за прогласяване за нищожен на сключения между Банката и А. И. Д. договор за учредяване на ипотека и евентуален иск по чл.439 ГПК – за установяване, че в полза на Банката не съществува право на принудително изпълнение спрямо А. И..

ВРЪЩА делото на ОС – Ловеч за продължаване на съдопроизводствените действия по разглеждане на предявения от И. Д. Д. против „Юробанк България“ АД и А. И. Д. иск с правно основание чл.440 ГПК от фазата на конституиране на А. И. Д. като ответник по иска.

Определението в частта, с която е потвърдено Определение № 609/ 28.09.2021 г. по Гр. д. № 138/ 2021 г. по описа на ОС – Ловеч подлежи на обжалване пред ВКС в едноседмичен срок, считано от връчване на препис от него на жалбоподателя.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____